

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613212487
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2613212487.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Martina Valentová, v právnej veci žalobcov: 1. N. M., nar. XX.X.XXXX a 2. M. M., nar. XX.XX.XXXX, obaja adresa U. XXX, obaja zastúpení advokátom: JUDr. Róbert Šegeda, so sídlom Malacky, Záhorácka 1899/11A, proti žalovaným: 1. Y. M., nar. X.XX.XXXX, adresa U. XXX, zastúpený advokátom: JUDr. Václav Sosna, so sídlom Skalica, Námestie slobody 2 a 2. Ing. A. C., nar. X.X.XXXX, adresa L., T. XXX, zastúpená advokátskou kanceláriou: Právne centrum, s. r. o., so sídlom Bratislava, Mýtna 42, IČO: 36 698 873, o určenie vlastníckeho práva, v konaní o odvolaní žalovanej 2. proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 7C/141/2013-273 zo dňa 14.6.2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žaloba sa z a m i e t a.
- II. Žalovaným 1. a 2. p r i z n á v a voči žalobcom 1. a 2. nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvou výrokovou vetou určil, že žalobca 1. N. M. je vlastníkom v podiele 1/2-ice a spolu so žalovanou 2. M. M., rodenou Q. sú bezpodieloví spoluvlastníci v podiele 1/2-ice nehnuteľností zapísaných Okresným úradom Senica, odbor katastrálny pre obec a k. ú. U. na liste vlastníctva č. XXX ako parcely registra C evidované na katastrálnej mape ako parc. č. 608/3 zastavané plochy o výmere 1145 m², parc. č. 608/2 zastavané plochy o výmere 122 m², parc. č. 608/3 zast. plochy o výmere 75 m² a ako stavba súp. č. XXX rodinný dom na parc. č. 608/2 (ďalej len „predmetné nehnuteľnosti“). Druhou výrokovou vetou súd priznal žalobcom náhradu trov konania vo výške 100% s tým, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 134 ods. 1, § 489, § 517 ods. 1, § 588 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a vecne tým, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam z titulu odstúpenia od kúpnej zmluvy uzavretej medzi stranami dňa 6.6.2003, nakoľko žalovaní podľa tvrdenia žalobcov nezaplatili dohodnutú kúpnu cenu, a to ani sčasti. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že žalobcovia ako predávajúci a oprávnení predali kúpnu zmluvou a zmluvou o zriadení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zo dňa 6.6.2003 žalovaným ako kupujúcim a povinným, v čase, kedy boli títo ešte manželia, predmetné nehnuteľnosti do ich bezpodielového spoluvlastníctva. V zmluve si strany zároveň dojednali právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve doživotne a bezplatne predávané nehnuteľnosti užívať, a to v prospech žalobcov. Podľa článku III. kúpnej zmluvy bola dohodnutá kúpna cena predávaných nehnuteľností 1.194.650,- Sk, t. j. 39.655,12 eur, ktorá mala byť vyplatená kupujúcimi v prospech predávajúcich pri podpísaní zmluvy. Kúpna zmluva dojednania o odstúpení od zmluvy neobsahuje. Manželstvo žalovaných bolo rozvedené rozsudkom Okresného

súdu Senica sp. zn. 9P/4/2012 zo dňa 5.3.2012, právoplatným dňa 13.3.2012. Dňa 2.8.2012 podala žalovaná 2. na Okresný súd Senica návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode, ktorá vec je vedená pod sp. zn. 4C/128/2012, pričom nie je právoplatne skončená, nakoľko žalovaná 2. predmetné nehnuteľnosti zaradila do rozsahu BSM. V čase po právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva (13.3.2012) a po začatí konania o vyporiadanie BSM žalovaných (2.8.2012), žalobcovia písomnou výzvou zo dňa 17.2.2013 vyzvali žalovaných na zaplatenie kúpnej ceny s určením dodatočnej lehoty na plnenie 14 dní od doručenia výzvy. Výzva na zaplatenie kúpnej ceny bola doručená žalovanému 1. dňa 17.2.2013, ktorý doručenie tejto výzvy nepoprel. Žalovanej 2. bola výzva na zaplatenie kúpnej ceny doručená dňa 19.2.2013, prevzatie výzvy žalovaná 2. rovnako nepoprela. Žalobcovia ako predajcovia uplatnili písomné odstúpenie od kúpnej zmluvy voči obom žalovaným ako kupujúcim listom zo dňa 2.12.2013, v ktorom ako dôvod odstúpenia od zmluvy uvádzajú nezaplatenie kúpnej ceny ani v dodatočne poskytnutej lehote na plnenie uvedenej vo výzve žalobcov zo dňa 17.2.2013. Odstúpenie od zmluvy bolo doručené žalovanému 1. dňa 2.12.2013, pričom žalovaný 1. doručenie odstúpenia od zmluvy potvrdil. Žalovaná 2. v písomnej odpovedi zo dňa 26.12.2013 potvrdila doručenie odstúpenia od zmluvy žalobcami dňom 6.12.2013. Žalovaný 1. potvrdil, že žalobcom kúpna cena 1.194.650,- eur zaplatená nebola, pretože žalovaní počas manželstva nemali žiadne významnejšie úspory a nepodarilo sa im na zaplatenie kúpnej ceny vybaviť úver. Žalovaná 2. naopak tvrdila, že prišlo k riadnemu zaplateniu kúpnej ceny, preto žalobcovia nemohli platne odstúpiť od kúpnej zmluvy. Vzniesla tiež námietku premlčania uplatneného nároku s tým, že v čl. III. kúpnej zmluvy sa uvádza, že splatnosť kúpnej ceny bola stanovená na deň podpisu zmluvy, z čoho vyplýva, že 3-ročná premlčacia doba začala plynúť odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti kúpnej ceny, ktorý bol dohodnutý v kúpnej zmluve. Premlčacia doba uplynula a právo žalobcov na odstúpenie od zmluvy je premlčané. Odstúpenie od zmluvy bolo žalovanej doručené až po 10 rokoch od uzavretia kúpnej zmluvy, po ktorú dobu žalovaní nerušene nehnuteľnosti užívali, počas manželstva domovú nehnuteľnosť rekonštruovali vrátane časti, v ktorej bývajú žalobcovia. Žalovaná 2. tiež tvrdila, že sama vyplatila časť kúpnej ceny vo výške 334.441,- Sk, z toho bola zaplatená daň z prevodu a prechodu nehnuteľností, sama financovala rekonštrukciu domu a jeho opravy a údržbu, sama uhrádzala poplatky za energie a služby.

3. Na základe uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba žalobcov bola podaná dôvodne, keď žalovaná 2. nepredložila žiadny dôkaz, teda neuniesla dôkazné bremeno, že kúpna cena bola žalobcom zaplatená aspoň čiastočne. Súd poukázal na judikát R 42/1997 podľa ktorého, predávajúci môže po uplynutí dodatočne poskytnutej lehoty odstúpiť od zmluvy pre nezaplatenie kúpnej ceny kupujúcim, aj keď to nebolo medzi účastníkmi dohodnuté. Zákonným predpokladom vzniku práva na platné odstúpenie od zmluvy v zmysle § 517 ods. 1 OZ, je teda výzva na zaplatenie s určením dodatočnej lehoty splnenia záväzku. Žalobcovia využili svoje právo a vyzvali žalovaných výzvou na zaplatenie kúpnej ceny zo dňa 17.2.2013 s určením dodatočnej lehoty 14 dní od doručenia výzvy, pričom výzva bola žalovanému 1. doručená dňa 17.2.2013 a žalovanej 2. dňa 19.2.2013. Trojročná premlčacia lehota na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy tak začala plynúť odo dňa 4.3.2013, t. j. odo dňa nasledujúceho po márnom uplynutí dodatočne poskytnutej lehoty na plnenie a uplynula dňom 3.3.2016. Žalobcovia ako predávajúci písomné odstúpenie od zmluvy uplatnili voči obidvom žalovaným ako kupujúcim listom zo dňa 2.12.2013, pričom odstúpenie od zmluvy bolo žalovanému 1. doručené dňa 2.12.2013 a žalovanej 2. dňa 6.12.2013. Odstúpenie od zmluvy bolo vykonané v rámci trojročnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva na odstúpenie, bolo teda vykonané v lehote, a preto súd nepriznal žalovanej 2. úspech pri uplatnení námietky premlčania. Žalovaní zaplatenie kúpnej ceny nepreukázali, či už pri podpise kúpnej zmluvy alebo neskôr v dodatočne určenej lehote, preto žalobcovia včas a dôvodne od zmluvy odstúpili. Súd tiež uzavrel, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe, nakoľko inak by nedosiahli zmenu zápisu vlastníkov v katastri nehnuteľností.

4. K možnému vydržaniu vlastníckeho práva žalovanými súd uviedol, že žalovaní nemohli byť dobromyseľní v tom, že im nehnuteľnosť patrí, keď si museli byť vedomí toho, že kúpna cena zaplatená bezo zvyšku žalobcom ako predávajúcim nebola. Žalovaní teda nepreukázali splnenie všetkých zákonom požadovaných predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním.

5. Napokon súd uviedol, že svoje rozhodnutie považuje po právnej a vecnej stránke za správne, deklarájúce zásadu spravodlivého usporiadania veci a ochrany strán v právnych vzťahoch. I keď podľa súdu nezanedbateľným a jediným faktickým dôvodom, prečo žalobcovia od kúpnej zmluvy odstúpili, sa tu javí byť len tá skutočnosť, že žalovaní sa rozviedli a vedú spor o vyporiadanie BSM po rozvode manželstva, žalovaní ničím nepreukázali, že kúpnu cenu v skutočnosti zaplatili, a preto odstúpenie

žalobcov od kúpnej zmluvy bolo len vyústením toho, že žalovaní nesplnili povinnosť, ku ktorej sa v kúpnej zmluve zo dňa 6.6.2003 zaviazali. Žalovaná 2. nepredložila dôkaz o údajnom vyplatení časti kúpnej ceny vo výške 334.441,- Sk, z čoho mala byť zaplatená daň z prevodu a prechodu nehnuteľnosti za žalobcov, ani jej údajné financovanie rekonštrukcie domu, jeho opravy a údržbu a ani údajné uhrádzanie poplatkov za energie a služby nie je možné považovať za zaplatenie kúpnej ceny.

6. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná 2., prostredníctvom svojho právneho zastúpenia, v celom jeho rozsahu odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, teda, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Dôvodila, že žalobcovia 1. a 2. ako predávajúci a žalovaní 1. a 2. ako kupujúci uzavreli dňa 5.12.2003 kúpnu zmluvu a zmluvu o zriadení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. V zmysle čl. III. kúpnej zmluvy sa zmluvné strany dohodli na výške kúpnej ceny 1.194.650,- Sk so splatnosťou pri podpise kúpnej zmluvy. Podpisy žalobcov na kúpnej zmluve boli osvedčené dňa 5.12.2003. Dňa 13.3.2012 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie súdu o rozvode manželstva žalovaných 1. a 2. Dňa 2.8.2012 bol podaný návrh na vyporiadanie BSM, predmetom ktorého bola aj sporná nehnuteľnosť. Žalobcovia svojím podaním zo dňa 2.12.2013 adresovaným a doručeným žalovaným odstúpili od kúpnej zmluvy. Odstúpenie od uvedenej kúpnej zmluvy malo byť uskutočnené z dôvodu, že žalovaní ako kupujúci údajne neuhradili za predmet prevodu kúpnu cenu, a to ani v primeranej dodatočnej lehote, ktorú im žalobcovia oznámili listom z 17.2.2013. Všetky právne kroky začali riešiť žalobcovia po tom, čo bolo manželstvo medzi žalovanými rozvedené a bol podaný návrh na vyporiadanie ich BSM. Žalovaný 1. nehnuteľnosť do dnešného dňa užíva a obýva. Účelom celého konania žalobcov o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti spoločne so žalovaným 1. je len vyňať z BSM predmetnú nehnuteľnosť, aby bývalý manžel - žalovaný 1., ako syn žalobcov nemusel svojej bývalej manželke - žalovanej 2. uhradiť finančné vyporiadanie. Žalovaná 2. tvrdí, že kúpna cena bola uhradená a jej úhrada bola podpismi žalobcov potvrdená. Vzniesla tiež námietku premlčania, na ktorú súd neprihliadol. Súd vykonal dokazovanie z listinných dôkazov, avšak návrhy na výsluch žalobcov k veci samej boli zamietnuté. Žalobcovia sa pojednávajú ani raz nezúčastnili, pričom svoju neúčasť ani raz neospravedlnili potvrdenými dôvodmi. Rovnako sa pojednávajú nezúčastňoval ani žalovaný 1. Žalobcovia úradne osvedčenými podpismi na kúpnej zmluve potvrdili úhradu kúpnej ceny za nehnuteľnosť. Žalobcovia nepredložili žiaden relevantný dôkaz, ktorý by vyvrátil ich slobodný, vážny, určitý a zrozumiteľný prejav vôle. Napriek tomu, súd preniesol dôkazné bremeno po uplynutí 10 rokov od podpisu kúpnej zmluvy na žalovaných, aby preukázali úhradu kúpnej ceny. Je nepochybná účelovosť konania žalovaného 1., ktorý bude predmetnú nehnuteľnosť naďalej užívať, jeho cieľom je len vyňatie nehnuteľností z vyporiadania BSM. Žalovaná 2. nedisponuje žiadnymi inými dôkazmi o uhradení kúpnej ceny za nehnuteľnosť, ako písomné potvrdenie žalobcov o uhradení kúpnej ceny. Súd vyhodnotil vyhlásenie žalobcov o nezaplatení kúpnej ceny ako fakt a vyhlásenie žalovanej 2. spoločne s písomným potvrdením žalobcov o uhradení kúpnej ceny ako nepravdu. Žalovaná 2. poukázala na to, že od podpisu kúpnej zmluvy uplynulo do podania žaloby 10 rokov, teda na skutočnosť, že ľudia si bežne rôzne potvrdenia a listiny toľko rokov nearchivujú. Súd sa s otázkou ne/uhradenia kúpnej ceny nevysporiadal vo svojom rozhodnutí vôbec, pričom táto skutočnosť bola zásadná pre rozhodnutie vo veci samej. Z tejto skutočnosti vychádzala aj možnosť žalobcov vôbec žiadať zaplatenie kúpnej ceny, ako aj možnosť odstúpiť od kúpnej zmluvy. Žalovaná 2. je toho názoru, že toto právo žalobcom ani nevzniklo, nakoľko dlh z kúpnej zmluvy zanikol v zmysle § 559 ods. 1 OZ splnením.

7. Ďalej žalovaná 2. dôvodila tým, že uplatnila aj námietku premlčania. Súd v rozhodnutí konštatoval, že na námietku premlčania neprihliadol z toho dôvodu, že premlčacia lehota na odstúpenie od kúpnej zmluvy začala plynúť po uplynutí dodatočnej lehoty na zaplatenie kúpnej ceny vo výzve, teda odo dňa 4.3.2013. Žalobkyňa k tomu uviedla, že odstúpenie od zmluvy je majetkové právo (napr. rozsudok NS SR z 7.6.1994, sp. zn. 1Cdo/42/94), ktoré sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Nakoľko podľa právnej teórie je zákonným predpokladom na využitie práva na odstúpenie, výzva na zaplatenie s určením dodatočnej lehoty na zaplatenie, potom je potrebné právo na určenie primeranej lehoty v zmysle § 517 ods. 1 druhej vety OZ považovať rovnako za majetkové právo, ktoré sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Keďže splatnosť kúpnej ceny bola dohodou zmluvných strán určená ako deň podpisu kúpnej zmluvy, premlčacia lehota začala plynúť v zmysle § 101 OZ dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz - vyzvať žalovaných mohli žalobcovia nasledujúci deň po podpise kúpnej zmluvy - teda dňa 6.12.2003 a dňa 6.12.2006 premlčacia lehota uplynula. Oslabene nároku na zaplatenie kúpnej ceny tak nastáva už dňom 6.12.2006 a odstúpiť od zmluvy by mali predávajúci podľa tejto teórie bez oslabenia ich postavenia do 7.12.2009. Takto by si svoju pozíciu v podstate mohli umelo predĺžiť

aj uvedením dlhej lehoty na plnenie vo výzve adresovanej kupujúcim. Žalobcovia však neboli ani v tejto lehote a výzvu ako aj odstúpenie od zmluvy zaslali žalovaným až v roku 2013. Konanie žalobcov považuje žalovaná 2. za špekulatívne a účelové a v rozpore s účelom úpravy výkonu práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov v zmysle § 3 ods. 1 OZ. Účelom zákonodarcu pri úprave § 517 ods. 1 druhej vety OZ nepochybne nebolo zvyšovanie právnej neistoty v súkromnoprávných vzťahoch tak, aby mal veriteľ možnosť po uplynutí 10, 20 alebo 30 rokov od uzavretia kúpnej zmluvy, osloviť druhú zmluvnú stranu a vyzvať ju na úhradu kúpnej ceny. Práve naopak, účelom právnej úpravy inštitútu premlčania v občianskoprávných vzťahoch je, aby oprávnený subjekt (veriteľ) pod hrozbou sankcie premlčania uplatnil (vykonal) svoje právo v stanovenej premlčacej dobe - teda včas. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať, keďže vznesením námietky premlčania zaniká nárok na autoritatívnu vynúiteľnosť uplatneného práva. Tento inštitút poskytuje východisko, ako predísť, resp. riešiť situácie, kedy až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany veriteľa a tak sa vnáša do záväzkových právnych vzťahov účastníkov právna neistota, resp. hrozba, že dlžník môže byť vystavený bez zreteľa na čas úspešnej žaloby zo strany veriteľa. V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo vigilantius iura scripta sunt. Námietka premlčania predstavuje spravídla efektívny postup - obranu dlžníka proti hrozbe, že až po neúmerne dlhej dobe si veriteľ uplatní svoje právo; na druhej strane možnosť tejto námietky donucuje veriteľa k včasnému vykonaniu svojho práva. Ide tu o predvídané právne postupy účastníkov záväzkových právnych vzťahov, ktoré zodpovedajú účelu premlčania.

8. Vzhľadom na uvedené odvolacie dôvody, žalovaná 2. žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovaným prizná náhradu trov konania vo výške 100%; alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

9. Žalobcovia odvolací návrh nepodali. K doručenému odvolaniu žalovanej 2. podali prostredníctvom svojho právneho zastúpenia písomné vyjadrenie v ktorom uviedli, že sa stotožňujú s právnymi závermi prvoinštančného súdu, jeho rozsudok považujú za zákonný a vecne správny. Odvolanie žalovanej 2. v celom rozsahu kopíruje jej už skôr podané vyjadrenia, ktoré žalobcovia považujú v celom rozsahu za nedôvodné, pričom súd sa s nimi dostatočne vypořiadal v odôvodnení rozsudku. Pokiaľ žalovaná 2. namietala, že neboli vykonané určité dôkazy, tak žalobcovia poukazujú na zápisnicu z pojednávania zo dňa 15.5.2018, kde žalovaná 2. nenavrholo vykonať doplnenie dokazovania inými dôkazmi, ktoré súd na jej návrh nevykonával. V ostatnom sa žalobcovia pridriavajú svojich vyjadrení. Sú toho názoru, že napadnutý rozsudok Okresného súdu Senica je zákonný, dôvodný, majúci oporu vo vykonanom dokazovaní, preto žalobcovia navrhujú, aby odvolací súd odvolanie žalovanej 2. ako nedôvodné zamietol a žalobcom priznal náhradu trov konania vo výške 100%.

10. Žalovaný 1. odvolanie nepodal, k odvolaniu žalovanej 2. a k vyjadreniu žalobcov k podanému odvolaniu žalovanej 2. podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že súhlasí s vyjadrením žalobcov a stotožňuje sa s ich právnou a skutkovou argumentáciou. Žalovaný 1. však nesúhlasí s tým, aby bol zaviazaný k náhrade trov konania. Žalovaný 1. poukázal na skutočnosť, že on nezavinil vznik predmetného sporu a nezavinil ani odvolacie konanie v predmetnej veci. Vznik trov konania zapríčinila svojim prístupom výlučne žalovaná 2. Preto žalovaný 1. navrhuje uložiť povinnosť znášať náhradu trov odvolacieho konania výlučne na ťarchu žalovanej 2. Žalovaný 1. nesúhlasí s obsahom odvolania žalovanej 2., napadnutý rozsudok považuje za správny po vecnej i právnej stránke, odvolanie žalovanej 2. považuje za neopodstatnené a nedôvodné. Žalovaný 1. opätovne dôrazne popiera tvrdenia žalovanej 2. o údajnej úhrade kúpnej ceny za rodinný dom v U.. Žalovaný 1. tvrdí, že kúpna cena za predmetný rodinný dom nebola nikdy zaplatená. Dôkazná povinnosť preukázať tvrdenie o údajnom zaplatení kúpnej ceny zaťažuje žalovanú 2. Žalovaná 2. v priebehu celého súdneho konania neoznačila a nenavrholo žiaden dôkaz na podporu svojich tvrdení o zaplatení kúpnej ceny. Žalovaná 2. neunesla dôkazné bremeno v otázke zaplatenia kúpnej ceny za nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo je predmetom tohto sporu. S prihliadnutím na popretie tvrdenia žalovanej 2. o úhrade kúpnej ceny, nemožno požadovať od žalobcov, aby títo preukazovali skutočnosť, že kúpna cena nebola zaplatená. Pri takejto požiadavke na preukazovanie neexistujúcej skutočnosti by išlo o negatívnu dôkaznú povinnosť, ktorá je neprípustná. Žalovaný 1. nesúhlasí s tvrdením žalovanej 2., že právo žalobcov odstúpiť od zmluvy bolo premlčané. Súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia náležite a logicky vysporiadal s námietkou premlčania žalovanej 2., pričom názor súdu prvej inštancie sa opiera aj o rozhodovaciaj prax súdov SR. Žalovaný 1. preto navrhuje, aby odvolací súd odvolanie žalovanej 2. zamietol a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

11. Žalovaná 2. podala k vyjadreniu žalobcov k jej odvolaniu písomné vyjadrenie, v ktorom uviedla, že sa pridrižiava svojho odvolania a k námietke žalobcov, že na pojednávaní dňa 15.5.2018 nevrhla vykonanie dôkazu výsluchom strán uviedla, že jej právny zástupca žiadal na tomto konkrétnom pojednávaní odročiť pojednávanie z dôvodu, že sa žalobcovia opätovne nezúčastnili pojednávania. Námietka žalobcov teda nie je na mieste, keďže návrh na vykonanie dôkazu výsluchom strán bol podaný už pred týmto pojednávaním. Žalovaná 2. trvala na účasti žalobcov na pojednávaní. Návrh na vykonanie dôkazu bol podaný už pred týmto pojednávaním, a to aj podaním právneho zástupcu žalobcov zo dňa 5.3.2018. Súd o žiadnom návrhu na výsluch žalobcov nerozhodol tak, že by tento návrh zamietol, napriek tomu žalobcovia nikdy neboli vypočutí. Žalovaná 2. sa preto pridrižiava odvolacieho návrhu zo dňa 27.6.2019 v plnom rozsahu. Má za to, že nárok žalobcov je nedôvodný a nepreukázaný a v prípade jeho domnelej existencie dávno premĺčaný.

12. K vyjadreniu žalovanej 2. a k vyjadreniu žalovaného 1. podali žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zastúpenia písomné vyjadrenie, v ktorom uviedli, že žalovaná 2. neuniesla dôkazné bremeno vo vzťahu k jej tvrdeniu, že k zaplateniu kúpnej ceny došlo. Právny zástupca žalovanej 2. na pojednávaní dňa 15.5.2018 na priamu otázku, či navrhuje vykonať ešte nejaký dôkaz uviedol, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania a nenavrhuje ani vykonanie tých, ktoré už prípadne navrhoval. Taktiež nenamietal skutočnosť, keď súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Túto skutočnosť nenamietal ani vo svojom záverečnom návrhu a ani nerozporoval postup súdu vo svojom záverečnom návrhu, naopak v závere poukazoval na skutočnosť, že podľa neho bolo preukázané, že kúpna cena bola zaplatená riadne a včas. Takýto dôkaz však zo strany žalovanej 2. nebol počas takmer sedemročného pojednávania veci predložený. Vyjadrenie žalovanej 2. preto žalobcovia považujú za nedôvodné. Naopak vyjadrenie žalovaného 1. v celom rozsahu reflektuje názory žalobcov. Tvrdenia v tomto vyjadrení sú vzhľadom na vykonané dokazovanie správne a logické. V ostatnom žalobcovia v plnom rozsahu poukazujú na rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý považujú za zákonný a správny. Navrhujú, aby odvolací súd odvolanie žalovanej 2. zamietol a napadnutý rozsudok potvrdil, žalobcom priznal náhradu trov konania vo výške 100%.

13. K vyjadreniu žalovanej 2. podal ešte písomné vyjadrenie žalovaný 1., v ktorom uviedol, že s ním nesúhlasí, nakoľko skutkové tvrdenia žalovanej 2. sú nepravdivé a uvádzané právne argumenty žalovanej 2. sú neopodstatnené. Podstatou vyjadrenia žalovanej 2. je jej tvrdenie, že zo strany žalovanej 2. bolo navrhnuté vykonanie dôkazu výsluchom strán a že súd sa s týmto návrhom nevysporiadal. Tieto tvrdenia žalovanej 2. sú nepravdivé. Žalovaná 2. nikdy nepodala riadny procesný návrh na výsluch žalobcov, a to ani na pojednávaní dňa 15.5.2018. Okolnosť, že v zápisnici je zaznamenané, že advokát žalovanej 2. na tomto pojednávaní žiadal, aby jeho klientka bola vypočutá až po vypočutí žalobcov, nie je možné interpretovať ako uplatnenie riadneho procesného návrhu na výsluch žalobcov. Rovnako nemožno akceptovať názor žalovanej 2., že súd mal vykonať výsluch žalobcov iba na základe obsahu podania právneho zástupcu žalobcov z 5.3.2018. Žalovaná totiž neberie do úvahy, že terajší civilný proces je založený na princípe kontradiktórnosti a na princípe koncentrácie, čo sa prejavuje tým, že každá strana je povinná včas sama označiť všetky prostriedky procesného útoku a procesnej obrany. Strany následne môžu od svojich dôkazných návrhov upustiť, čo sa prejaví v tom, že strana obvykle v priebehu pojednávania výslovne uvedie, či má alebo nemá návrhy na doplnenie dokazovania. Vykonanie výsluchu žalobcov na pojednávaní dňa 15.5.2018 nebolo možné vykonať vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav žalobcov. Advokát žalobcov riadne ospravedlnil neprítomnosť žalobcov na nariadenom pojednávaní, nemal na tomto pojednávaní žiadne návrhy na doplnenie dokazovania. Preto nebol dôvod na odročenie tohto pojednávania iba na účel výsluchu žalobcov. Žalobcovia totiž všetky svoje skutkové tvrdenia v podanej žalobe riadne opísali a doložili listinnými dôkazmi. Obsah a pravosť predložených listinných dôkazov pritom nebola v konaní spochybnená a preto nebolo potrebné, aby sa výsluchom žalobcov verifikovala pravosť predložených listinných dôkazov. Z obsahu zápisnice z pojednávania zo dňa 15.5.2018 potom možno výslovne doložiť, že zo strany PZ žalobcov niet návrhov na doplnenie dokazovania. Ani žalovaná 2. ani jej advokát na uvedenom pojednávaní neoznačili ani nenavrhlí žiadne dôkazy. Z obsahu zápisnice z pojednávania zo dňa 15.5.2018 možno výslovne doložiť, že zo strany PZ žalovanej 2. niet návrhov na doplnenie dokazovania tiež, že advokát žalovanej 2. vo svojej záverečnej reči dňa 15.5.2018 žiadnym spôsobom nenaznačil, že by namietal nevykonanie výsluchu žalobcov ani neuviedol, že by takýto výsluch bol zo strany žalovanej 2. navrhovaný. Žalovaná 2. je od počiatku konania zastúpená advokátmi, ak teda sama počas celého konania nepodala riadny procesný návrh na výsluch žalobcov, nemôže teraz vytýkať jeho nevykonanie. Uplatnenie takejto námietky po

skončení dokazovania je v rozpore so zásadou koncentrácie súdneho konania. Keďže žalovaná 2. nepochybne vie, že nemôže dostatočne zhojiť dôsledky svojej procesnej pasivity, je zrejmé, že sa snaží len o bezdôvodné ňaťahovanie konania. Žalovaný 1. poukázal tiež na to, že žalobcovia sú už starí a chorí a súdny spor pre nich predstavuje veľkú záťaž. Žalovaný 1. je synom žalobcov a nikdy si nevedel predstaviť, že by sa mal so svojimi rodičmi súdiť. Žalovaný 1. uznáva, že jeho rodičia majú na predmetné nehnuteľnosti nárok. Potvrzuje, že on ani jeho bývalá manželka nikdy nezaplatili kúpnu cenu predmetných nehnuteľností. Je poľutovaniahodné, že žalovaná 2. odmieta vrátiť predmetné nehnuteľnosti svojim bývalým svokrovcom, ktorí tieto nehnuteľnosti počas svojho života vlastnými rukami vybudovali a udržiavali. Aj žalovaná 2. dobre vie, že kúpna cena nikdy nebola zaplatená. Žalovaná 2. je ekonómka, pracovala v bankách, vždy si odkladala účtenky aj od malých nákupov a nad financiami vždy chcela mať kontrolu. Napriek tomu v tomto konaní nepredložila žiadny relevantný dôkaz o údajnej úhrade kúpnej ceny predmetných nehnuteľností. Napriek tomu sa žalovaná 2. snaží o obhájenie svojich neudržateľných klamstiev a chce sa na úkor žalobcov neoprávnene obohatiť. Žalovaný 1. preto navrhuje, aby odvolací súd odvolanie žalovanej 2. zamietol a napadnutý rozsudok potvrdil.

14. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej 2. je dôvodné, preto bolo potrebné napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP zmeniť tak, že sa žaloba žalobcov zamietla.

16. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody žalovanej 2. a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobe žalobcov 1. a 2. o určenie ich vlastníckeho práva v príslušných podieloch k predmetným nehnuteľnostiam v celom rozsahu vyhovel, keď dospel k záverom, že žalovaná 2. neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že kúpna cena za predmetné nehnuteľnosti bola v zmysle uzavretej kúpnej zmluvy zo dňa 6.6.2003 riadne uhradená; ďalej, že žalobcovia v danom prípade platne odstúpili od uzavretej kúpnej zmluvy, keď žalovaných vyzvali na zaplatenie kúpnej ceny s určením dodatočnej lehoty splnenia záväzku, v ktorej lehote však žalovaní kúpnu cenu nezaplatili, preto žalobcovia písomne odstúpili od uzatvorenej kúpnej zmluvy, ktoré písomné odstúpenie bolo doručené obom žalovaným a bolo podľa súdu prvej inštancie vykonané v rámci trojročnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy, preto námietka premlčania vznesená žalovanou bola neúspešná; a nadväzne na rozhodnutie vo veci samej potom posúdiť správnosť rozhodnutia súdu o nároku na náhradu trov konania.

17. Hoci žalovaný 1. odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie nepodal, v danom prípade sa na strane žalovaných 1. a 2. jedná o nerozlučné procesné spoločenstvo (§ 77 CSP), nakoľko ide o konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorého stranami v zmysle hmotného práva musia byť všetky subjekty, ktorých sa určenie vlastníckeho práva týka, tu na strane žalovanej teda všetky subjekty, ktoré sú v katastri nehnuteľností evidované ako aktuálni vlastníci, ktorí potom na strane žalovanej vystupujú ako nerozluční spoločníci. Preto odvolanie voči rozsudku podané žalovanou 2. platí aj pre žalovaného 1.

18. Žalovaná 2. v podanom odvolaní namietala tri základné skutočnosti, že kúpna cena za predané nehnuteľnosti bola riadne zaplatená, že súd nevykonal dôkaz výsluchom žalobcov k veci samej a napokon, že právo žalobcov na odstúpenie od zmluvy bolo v danom prípade premlčané.

19. Vychádzajúc z podaného odvolania, ako aj písomných vyjadrení žalobcov 1. a 2. a žalovaného 1. je zrejmé, že otázka, či došlo k zaplateniu kúpnej ceny za nehnuteľnosť je medzi žalobcami a žalovaným 1. na jednej strane tvrdiacimi, že k zaplateniu kúpnej ceny nedošlo a medzi žalovanou 2. na druhej strane tvrdiacej, že kúpna cena zaplatená bola, naďalej sporná. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná 2. neuniesla dôkazné bremeno ohľadom preukázania, že kúpna cena bola riadne zaplatená. Na druhej strane však obsahuje kúpna zmluva zo dňa 6.6.2003 v čl. III. ustanovenie podľa ktorého dohodnutá kúpna cena bude vyplatená kupujúcimi v prospech predávajúcich pri podpísaní tejto zmluvy, čo predávajúci potvrdzujú svojimi podpismi na tejto zmluve. Podľa kúpnej zmluvy zo dňa 6.6.2003 bola táto predávajúcimi podpísaná dňa 5.12.2003, kedy boli osvedčené ich podpisy na tejto zmluve. Pokiaľ ide o skutkové tvrdenia žalovaného 1. ohľadom nezaplatenia kúpnej ceny, je len logické, že nimi podporuje skutkové tvrdenia žalobcov svojich rodičov, ako aj z dôvodu, že v prípade úspechu žalobcov, budú predmetné nehnuteľnosti vyňaté z masy BSM žalovaných 1. a 2. Dôkaz výsluchom žalobcov v spore vykonaný nebol, a to napriek tomu, že podľa zápisnice o pojednávaní zo dňa 6.3.2018 právny zástupca žalovanej 2. o vykonanie výsluchu žalobcov 1. a 2. žiadal (č. I. 206 spisu), preto sú nerelevantné vyjadrenia žalobcov a žalovaného 1. v odvolacom konaní o tom, že žalovaná 2. vykonanie takéhoto dôkazu v spore riadne nenavrholala. Súd prvej inštancie sa však v odôvodnení napadnutého rozhodnutia skutočnosťou, prečo tento dôkaz nevykonal vôbec nezaoberá, hoci v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP, je súd povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť, z akých dôvodov navrhnuté dôkazy nevykonal.

20. V predmetnej právnej veci však považuje odvolací súd za podstatné právne posúdenie otázky, či právo žalobcov na odstúpenie od kúpnej zmluvy zo dňa 6.6.2003 nebolo premlčané, v čom spočívala obrana žalovanej v spore, ako aj jej odvolacia argumentácia.

21. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

22. Súd prvej inštancie sa s námietkou premlčania vzneseniu žalovanou právne vysporiadal tak, že žalobcovia splnili predpoklad pre platné odstúpenie od zmluvy v zmysle ust. § 517 ods. 1 OZ a žalovaní riadne vyzvali na zaplatenie kúpnej ceny, pričom im určili primeranú dodatočnú lehotu na splnenie záväzku, táto výzva bola žalovaným 1. a 2. každému riadne doručená (žalovanému 1. dňa 17.2.2013 a žalovanej 2. dňa 19.2.2013), pričom trojročná premlčacia lehota na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy podľa súdu začala plynúť dňom nasledujúcim po márnom uplynutí dodatočnej lehoty na plnenie, t. j. dňom 4.3.2013 a uplynula dňom 3.3.2016, preto ak žalobcovia písomne odstúpili od kúpnej zmluvy listom zo dňa 2.12.2013, doručeným žalovanému 1. dňa 2.12.2013 a žalovanej 2. dňa 6.12.2013, bolo toto odstúpenie vykonané v trojročnej premlčacej lehote na uplatnenie práva na odstúpenie, preto bola podľa súdu prvej inštancie námietka premlčania neúspešná.

23. Súd prvej inštancie sa však vôbec právne nezaoberal otázkou, či žalobcovia 1. a 2. včas vyzvali žalovaných 1. a 2. na dodatočné zaplatenie kúpnej ceny. Ako bolo uvedené, v zmysle uzavretej kúpnej zmluvy, mala byť kúpna cena za predané nehnuteľnosti uhradená pri podpísaní kúpnej zmluvy. Vzhľadom na to, že uzavretá kúpna zmluva bola všetkými zmluvnými stranami podľa osvedčenia pravosti ich podpisov podpísaná dňa 5.12.2003, je tento deň zároveň aj dňom splatnosti dohodnutej kúpnej ceny. Keďže predmetná kúpna zmluva bola v súlade s ust. § 46 ods. 1 OZ uzavretá v písomnej forme, jej zmeny, t. j. aj ohľadom prípadnej zmeny splatnosti kúpnej ceny, mohli byť platne vykonané len v písomnej forme, v zmysle § 40 ods. 2 OZ. Skutočnosť, že by medzi zmluvnými stranami kúpnej zmluvy došlo k písomnej dohode o zmene doby splatnosti kúpnej ceny, v konaní preukázaná nebola. Je preto nevyhnutné vychádzať z toho, že v danom prípade dojednaná kúpna cena v zmysle čl. III. kúpnej zmluvy, bola splatná v deň podpisu zmluvy t. j. dňa 5.12.2003. Súd prvej inštancie sa však vôbec nezaoberal otázkou, či je možné, aby ak splatnosť kúpnej ceny bola dojednaná na deň 5.12.2003, mohli žalobcovia výzvou až zo dňa 17.2.2013, t. j. po viac ako deviatich rokoch, žalovaných vyzvať na zaplatenie kúpnej ceny s určením im dodatočnej lehoty na plnenie 14 dní od doručenia výzvy v zmysle § 517 ods. 1 OZ a následne platne odstúpiť od uzavretej kúpnej zmluvy. Otázkou premlčania nároku žalobcov na odstúpenie od kúpnej zmluvy súd prvej inštancie posudzoval len z hľadiska plynutia trojročnej premlčacej doby od

márneho uplynutia lehoty na dodatočné plnenie po doručení výzvy na dodatočné plnenie kupujúcim do samotného vykonania práva na odstúpenie od zmluvy.

24. Využitie práva odstúpiť od zmluvy zmluvnou stranou je právny dôvod zániku záväzku, resp. zmluvy. Odstúpenie od zmluvy je jednostranným adresným právnym úkonom, ktorý ak je v súlade s právom, spôsobí účinky bez ohľadu na vôľu alebo súhlas zmluvného partnera. Odstúpenie od zmluvy vyvoláva účinky v momente, ak je adresované druhému účastníkovi zmluvy a ak dôjde včas. Právo odstúpiť od zmluvy sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá plynie od momentu, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Právo odstúpiť od zmluvy môže spočívať v zákone alebo v dohode. V danom prípade uzavretá kúpna zmluva neobsahovala osobitné ustanovenia o práve jej zmluvných strán od zmluvy odstúpiť, preto sa na daný prípad aplikuje ust. § 517 ods. 1 OZ, podľa ktorého ak dlžník svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní; ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť. Odstúpením od zmluvy sa zmluva ruší od samého začiatku (ex tunc), obnovuje sa vlastnícke právo k veciam, ktoré si účastníci zmluvy pred odstúpením navzájom poskytli a ak strany podľa zmluvy už plnili, vporiadajú sa medzi sebou podľa zásad o bezdôvodnom obohatení (§ 451 a nasl. OZ). Podľa ust. § 517 ods. 1 OZ predstavuje odstúpenie od zmluvy sankciu za omeškanie dlžníka s plnením dlhu.

25. V zmysle už ustálenej súdnej praxe, právo odstúpiť od zmluvy je majetkovým právom, ktoré sa premlčuje v 3-ročnej premlčacej dobe (§ 100 ods. 2 a § 101 OZ), ktorá plynie od momentu, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (keď nastala právna skutočnosť odôvodňujúca jeho uplatnenie). Ak dlžník (tu kupujúci) dôvodne namietne premlčanie tohto práva veriteľa (tu predávajúcich), účinky odstúpenia od zmluvy voči nemu nenastanú. Podstata premlčania práva spočíva v tom, že ak sa určité právo po zákonom stanovenú dobu nevykonáva alebo sa v priebehu premlčacej doby neuplatní na súde či u príslušného orgánu, nemôže byť po jej uplynutí veriteľovi priznané. Dlžník sa teda po uplynutí zákonom stanovenej doby môže úspešne brániť vymáhaniu práva s poukazom na to, že toto právo už bolo premlčané. Dovolanie sa premlčania pred súdom má za následok spočívajúce nároku, teda nárok tu ďalej existuje, avšak je oslabený do takej miery, že právo vyplývajúce z tohto nároku súd nemôže veriteľovi priznať. Všeobecná premlčacia doba je pritom trojročná a plynie odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 OZ). Vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe sa ako majetkové právo premlčuje aj právo na odstúpenie od zmluvy.

26. Je potom len logické, že ak sa právo na zaplatenie kúpnej ceny rovnako premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, ktorá plynie odo dňa, ktorý nasleduje po dni splatnosti dlhu (tu odo dňa 6.12.2003, keď kúpna cena bola splatná dňa 5.12.2003), premlčuje sa vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe aj právo veriteľa vyzvať dlžníka na dodatočné splnenie dlhu podľa § 517 ods. 1 OZ. V opačnom prípade by nastala absurdná situácia, kedy márnym uplynutím trojročnej premlčacej doby od splatnosti kúpnej ceny, by nárok veriteľa (tu predávajúcich) na zaplatenie kúpnej ceny bol síce premlčaný, avšak naďalej by mu patrilo právo na dodatočné vyzvanie dlžníka na zaplatenie s možnosťou následného odstúpenia od zmluvy pre nezaplatenie kúpnej ceny. Odvolací súd v tomto smere dáva za pravdu odvolacej argumentácii žalovanej, že aj právo na určenie primeranej lehoty v zmysle § 517 ods. 1 druhej vety OZ treba považovať za majetkové právo, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Právo veriteľa vyzvať dlžníka na dodatočné splnenie dlhu nie je neobmedzené, pretože potom by veriteľ mohol kedykoľvek, bez časového obmedzenia vyzývať dlžníka na dodatočné splnenie už premlčaného práva na zaplatenie kúpnej ceny s možnosťou odstúpenia od kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, čo by bolo v rozpore s princípom právnej istoty zakotvenej v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Akceptovanie názoru súdu prvej inštancie o možnosti veriteľa vyzvať dlžníka na dodatočné splnenie dlhu bez časového obmedzenia by viedlo k neprípustnému posunutiu začiatku plynutia premlčacej doby (v zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania) prakticky na neobmedzenú dobu podľa ľubovôle veriteľa.

27. Uvedené nastalo aj v predmetnej právnej veci, kedy veritelia - predávajúci vyzvali dlžníkov - kupujúcich na dodatočné zaplatenie kúpnej ceny splatnej dňa 5.12.2003 až výzvou zo dňa 17.2.2013, teda po deviatich rokoch a dvoch mesiacoch, v čase, kedy ich právo na zaplatenie kúpnej ceny bolo už premlčané. Žalovaná 2. v odvolaní správne dôvodila, že ak splatnosť kúpnej ceny bola v danom prípade dohodou zmluvných strán určená v deň podpisu kúpnej zmluvy t. j. dňa 5.12.2003, premlčacia doba ohľadom práva žalobcov vyzvať žalovaných na splnenie dlhu začala plynúť v zmysle § 101 OZ dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz, teda vyzvať žalovaných mohli žalobcovia v nasledujúci deň po podpise kúpnej zmluvy t. j. dňa 6.12.2003 a uplynutím troch rokov teda dňa 6.12.2006 uplynula

premlčacia lehota na uplatnenie výzvy žalobcov na dodatočné splnenie dlhu predpokladanej v ust. § 517 ods. 1 OZ. Iba ak by žalobcovia v trojročnej lehote od splatnosti kúpnej ceny, t. j. v období od 6.12.2003 do 6.12.2006 vyzvali žalovaných na dodatočné splnenie dlhu, mohli potom v ďalšej trojročnej premlčacej dobe po márnom uplynutí dodatočnej lehoty na plnenie odstúpiť od zmluvy spôsobom, kedy by žalovaná nemala k dispozícii námietku premlčania.

28. Omeškanie dlžníka spôsobuje právne následky uvedené v ust. § 517 ods. 1 OZ, v tomto prípade, že veriteľ bol oprávnený požadovať splnenie dlhu v dodatočnej lehote, ktorú poskytol dlžníkovi na splnenie a následne mohol uplatniť právo odstúpiť od zmluvy, ak dlžník nesplnil svoj dlh ani v dodatočnej primeranej lehote, ktorú mu veriteľ poskytol (§ 517 ods. 1 druhá veta OZ). Odstúpeniu od zmluvy nevyhnutne predchádza výzva veriteľa, ktorá obsahuje dodatočnú lehodu na plnenie. Táto dodatočná lehota nemá žiaden vzťah k splatnosti dlhu, ani k jeho splniteľnosti. Ide výlučne o dodatočnú lehodu mimo režimu splatnosti záväzku, ktorej márnym uplynutím vzniká veriteľovi právo odstúpiť od zmluvy. Právo veriteľa uplatniť výzvu na dodatočné plnenie je rovnako majetkové právo, premlčuje sa v trojročnej premlčacej dobe, pričom rozhodujúcim dňom pre počiatok plynutia tejto premlčacej doby je deň, ktorý nasleduje po splatnosti daného peňažného dlhu.

29. Pretože žalobcovia 1. a 2. zaslali žalovaným 1. a 2. výzvu na zaplatenie kúpnej ceny s určením dodatočnej lehoty na zaplatenie až po márnom uplynutí trojročnej premlčacej doby od splatnosti kúpnej ceny, nevyhnutne nemohli následne ani včas využiť svoje právo odstúpiť od zmluvy v trojročnej premlčacej dobe od márneho uplynutia dodatočnej lehoty na plnenie. Je to evidentné z toho, že kúpna cena bola splatná dňa 5.12.2003, výzva veriteľov je zo dňa 17.2.2013 a odstúpenie od zmluvy je zo dňa 2.12.2013, t. j. žalobcovia odstúpili od zmluvy až po deviatich rokoch a 11 mesiacoch po splatnosti kúpnej ceny. Námietka premlčania práva žalobcov na odstúpenie od uzavretej kúpnej zmluvy preto bola v danom prípade dôvodná a úspešná a súd nemôže žalobcom premlčané právo priznať, resp. musí vychádzať z toho, že k zrušeniu kúpnej zmluvy odstúpením od nej nedošlo. Pretože žalobcovia 1. a 2. nevyužili svoje právo na odstúpenie od predmetnej kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností včas, bolo nevyhnutné, aby súd ich žalobu na určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam ako nedôvodnú zamietol.

30. Na daný prípad možno podľa odvolacieho súdu tiež analogicky použiť a závery Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo/146/2008, kde najvyšší súd uviedol, že v prípade zreteľného odďaľovania výzvy na plnenie môže súd, v závislosti na konkrétnych okolnostiach prípadu s použitím § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka odmietnuť ochranu práva veriteľa uplatneného až po nedôvodne dlhej dobe po vzniku záväzku. Ako bolo vyššie uvedené, v danom prípade žalobcovia vyzvali žalovaných na dodatočné splnenie povinnosti výzvou až po 9 rokoch a 2 mesiacoch od splatnosti dojednanej kúpnej ceny, preto ich odstúpenie od kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti po takmer desiatich rokoch predstavuje výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorému nie je možné poskytnúť právnu ochranu.

31. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu žalobcov 1. a 2. zamietol.

32. Pretože odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, bolo jeho povinnosťou opätovne rozhodnúť aj o náhrade trov celého konania (§ 396 ods. 2 CSP).

33. O náhrade trov celého konania potom rozhodol odvolací súd s použitím § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a priznal v spore podľa pomeru úspechu strán vo veci, v celom rozsahu úspešným žalovaným 1. a 2. nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1. a 2. v plnom rozsahu.

34. O výške náhrady trov konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).